

RADNA GRUPA NA TEMU OKOLIŠA

ZAVRŠNI DOKUMENT

Agrinio, 29. travnja 2009

Uvod

Jadransko more ima posebne karakteristike: to je usko plitko more jakih struja, vjetra i osjetljivih voda, kojem ova obilježja predstavljaju konstantnu prijetnju, također povećanje prometa i prijevoza plovniha objekata ugrožava zdravlje kako Jadranskog tako i Jonskog.

Ciljevi:

- ✓ Potpora institucijama nadređenima za prijavu i registraciju plovila u Jadransko jonskom zaljevu;
- ✓ Definiranje ruta čvršćim sistemom kontrole navigacijskih smjerova;
- ✓ Prepoznavanje Jadranskog kao osjetljivog mora;
- ✓ Najbolja praksa: aktivnosti i mjere implementirane na Baltičkom moru.

Procedura traži uključenje vlade, koja treba prezentirati svoj prijedlog Međunarodnoj pomorskoj organizaciji (IMO). Suradnja Jadranskih regija i županija je nadalje vrlo bitna kako bi započeo dijalog s vladama o aktivnostima koje bi trebalo provoditi na teritorijima i o mjerama koje bi trebalo provesti.

Predsjednik dodaje kako se u Riječkoj županiji planira niz mjera s ciljem evaluacije rizika i potreba. Vezano uz navedeno, treba spomenuti CRISES (Common Management of Sea Risk and Sea Safety in the Adriatic Euro Region) projekt – projekt promovira Apulia kao glavni partner unutar IPA programa koji će uključiti cijelo Jadransko jonsko područje u vremenskom periodu od 36 mjeseci s budžetom od 5 miliona Eura.

Predsjednik traži komore članice pri AIC Forumu da participiraju u projektu. Gospodarska komora Ancone zadržava pravo da se priključi projektu nakon pažljive procjene.

Predsjednik tada predaje riječ Gđi. Frontini, koja izvještava o protokolu potpisivanja sporazuma s Agencijom za zaštitu okoliša regije Marche. Protokol će biti poslan Predsjedniku.

Prijedlozi

Paolo Dal Buono izvještava o aktivnostima koje je provela Talijanska udruga brodova za slobodno vrijeme Assonautica, utemeljena 1974 godine i koja je prisutna na Jadranskom moru sa više od 40 jedrilica, poštujući okoliš i u skladu sa sigurnosnim normama.

Ekološki uvjeti Jadranskog mora su se promijenili tijekom vremena i pokazali su probleme sa onečišćenjem, koje također uzrokuje povećanje u broju brodova visoke tonaže i nestanak endemskih vrsta (školjki i morskih sisavaca) zbog izlivanja brodskih otpadnih voda u more.

Tijekom vremena svijest i sigurnosno ponašanje korisnika se poboljšalo također zahvaljujući korištenju adekvatnih ekološki prihvatljivih sredstava.

Paolo Dal Buono predlaže da se rezultati 2009. godine prezentiraju na ad hoc sastanku koji će se održati u Rijeci. On također predlaže da se godišnja brodska utrka proglašeni službenim događajem AIC Foruma.

Predsjednik poziva gospodina Dal Buona da izloži svoj prijedlog tajništvu AIC Foruma, koje će ga nadalje pojasniti Predsjednici Foruma i dobiti njeno mišljenje.

Psilias Panagiotis, glavni tajnik Gospodarske komore Aetoloakarnanija, prezentira naglaske krajolika svog teritorija, koje čine dva najveća jezera u Grčkoj, i izražava želju da se u budućnosti što više koriste izvori

RADNA GRUPA NA TEMU OKOLIŠA

obnovljive energije kako bi se pridonijelo smanjenju zagađenja. Do sada, naglašava da se radi na podizanju svijesti, posebno putem cijelog životnog obrazovanja na temu korektnog managementa za očuvanje okoliša.

Prisutna poduzeća proizvode otpadne vode koje poduzetnici rješavaju na neadekvatan način. Prema tome vrijedno je poželjeti korištenje biomase jer može pomoći proizvesti alternativni izvor energije koji je koristan za ovaj prostor.

Nadalje, korištenje pogona za počišćivanje kako bi more na Grčkim plažama bilo prihvatljivo za kupanje donijelo im je međunarodnu nagradu "Blue Flag" od strane FEE *Foundation for Environmental Education*, koje certificira Grčku kvalitetu.

Glavni tajnik Gospodarske komore Aetoloakarnanie nastavlja vezano uz urbani otpad i njegovo recikliranje koji su bili subjekt pilot projekta provedenog u Njemačkoj, što je omogućilo da se porezi i financijski poticaji stave u korist građana i sigurno će dovesti do povećanja stope odvajanja otpada u kućanstvima. Ovaj projekt biti će implementiran također i u regiji Aetoloakarnanie. U budućnosti će se i u školama u samim temeljima promovirati obrazovanje managementa okoliša.

Glavni tajnik Gospodarske komore Aetoloakarnanie predlaže sudionicima niz mjera za porast i korištenje obnovljivih izvora energije, koji bi mogli biti jednostavno implementirane na Jadransko jonsku obalu, i podsjeća sudionike na posebnost obale, tj jaki vjetar i struje koje generiraju plima i oseka, a što bi omogućilo proizvodnju energije vjetra i time bi se zamijenile prethodni proizvodni sistemi energije koji štete okolini.

Također podsjeća sudionike na mogućnost korištenja prirodnog plina u Grčkoj zahvaljujući postojećim cjevovodima i plinarama, koji omogućuju da se iz tekućeg oblika u tekućem stanju (LNG) koji se koristi u morskom prijevozu pretvori u plin potreban za cestovni i željeznički prijevoz za konačnu upotrebu.

Terminali za prihvrat tekućeg plina i pretvaranje istog u plinovito stanje mogu biti postavljeni na obali ili na posebnim morskim platformama, ili alternativno na posebnim FSRU (Floating Storage & Regasification Unit) plovilima.

Tijekom vremena i nakon što se započelo sa korištenjem prirodnog plina i za civilne potrebe, posvetilo se više pažnje sigurnosti cjevovoda koje dolaze iz Rusije. Govornik također radi kao EMAS auditor sa poznatu konzultantsku tvrtku TÜV, pa prema tome u potpunosti razumije poteškoće povezane uz difuziju sistema menadžmenta za okoliš. On prema tome izražava želju da se ISO 14001:2004 standardi što češće koriste, bar u početnoj fazi, kako je EMAS sistem menadžmenta prekomplikiran da bi se proveo.

A vezano uz sigurnost brodova, govornik izražava želju za suradnjom sa DG ENVIRONMENT pri Europskoj Uniji kako bi koncipirao zajednički sistem za brodski menadžment i sigurnost. Trenutni sistemi certificiranja sigurnosti nisu dovoljni da bi nas zaštitili od modernih plovila, prema tome govornik poziva sve kompetentne vlasti da provedu sankcije prema svim zagađivačima.

U ime Obrazovnog instituta u Patrasu, Kaplanis Sokratis predstavlja aktivnosti provedene od strane tog instituta a vezano uz obnovljive izvore energije. Njegova prezentacija biti će poslana svim sudionicima.

Projekt o fotonaponskim solarnim kolektorima je tada prezentiran – na kolektorima se trenutno eksperimentira u okviru CRYSTAL projekta, promoviranog od strane „Synergy & Development on Renewable Energy System based on Holistic Approach” FP 5-6-7. Projekt uključuje nekoliko zapadno Grčkih regija i objedinjuje iskustvo solarnih kolektora sa rastom mikroorganizama za razvoj energije iz biomase. Razvoj solarnih panela u Grčkoj je u porastu, zajedno sa difuzijom sistema za klimatizaciju dobivenim kroz proizvodnju plina iz bioplina, koji je u mogućnosti pretvoriti kemijsku energiju u električnu energiju.

RADNA GRUPA NA TEMU OKOLIŠA

Zaključci

Radna grupa za okoliš se slaže oko prihvaćanja slijedećih prijedloga:

- ✓ Evaluacija CRISES projekta: izražavanje interesa za pridruživanjem projektu od strane komora AIC Foruma je poželjno.
- ✓ Zahtjev Assonautice da se promovira regata ("Boat Race") i zahtjev Gospodarske komore Aetolokarnanie da se provjeri izvedivost poticanja obrazovanja u svezi pitanja okoliša.
- ✓ Studija izvedivosti i planiranja od strane Tehničkog instituta za obrazovanje u Patrasu za korištenje obnovljivih izvora energije i za osjetljiva područja.

Završetkom ovog sastanka Predsjednik se zahvaljuje svim sudionicima na okruglom stolu za okoliš za njihovo sudjelovanje i prezentacije, koje su sve bile izuzetno interesantne i istaknutog znanstvenog profila.